

Fjernsynet kan ikke konkurrere med ”Jørgensen og Jørgensen”

1961 samler to lærere på centralskolen i Uggerslev-Nr. Højrup stadig flere til litteratur og filmkreds, som ikke frygter fjernsynskonkurrencen.

Lærer J.H. Jørgensen under oplæsningen af Niels E. Nielsens ”Møllen ved havet”.

Det er kun få år siden, at den danske landsbyskole var et naturligt midtpunkt i de små landsogne. Man talte ligefrem om et kulturcentrum, og det var faktisk tilfældet. Men udviklingen løb fra landsbyskolen. I snart alle kommuner har man nu store moderne centralskoler – og ikke længere det gammelkendte sammenhold omkring skolen. Ikke mindst fjernsynet har overtaget landsbyskolens rolle i denne forbindelse. Blot ikke i Uggerslev-Nr. Højrup Kommune.

For fem år siden blev de små skoler i Uggerslev og Nr. Højrup nedlagt, og i stedet åbnedes en moderne centralskole mellem de to byer. Var det gået som de fleste steder, ville skolen nu kun være et sted, hvor børnene mødtes, mens de voksne sad hjemme om fjernsynsapparatet eller brugte friaftenerne til andet. Takket være ”Jørgensen og Jørgensen” gik det anderledes.

”Jørgensen og Jørgensen” er ikke et firmanavn, men lærerne Kaj og J.H. Jørgensen, på hvis initiativ man startede en litteratur og filmklub.

Egentlig begyndte det for snart 20 år siden, fortæller lærer Kaj Jørgensen. Jeg var da lærer i Nr. Højrup, og her startede vi en frivillig kreds af oplæsning og filmforevisninger. Deltagerne var voksne fra sognet, og vi mødtes i vintermånederne hver fjortende dag. Efter at den ny centralskole blev bygget, har vi faktisk fortsat møderne. Nu deler lærer J.H. Jørgensen og jeg arbejdet, så vi tager et år ad gangen.

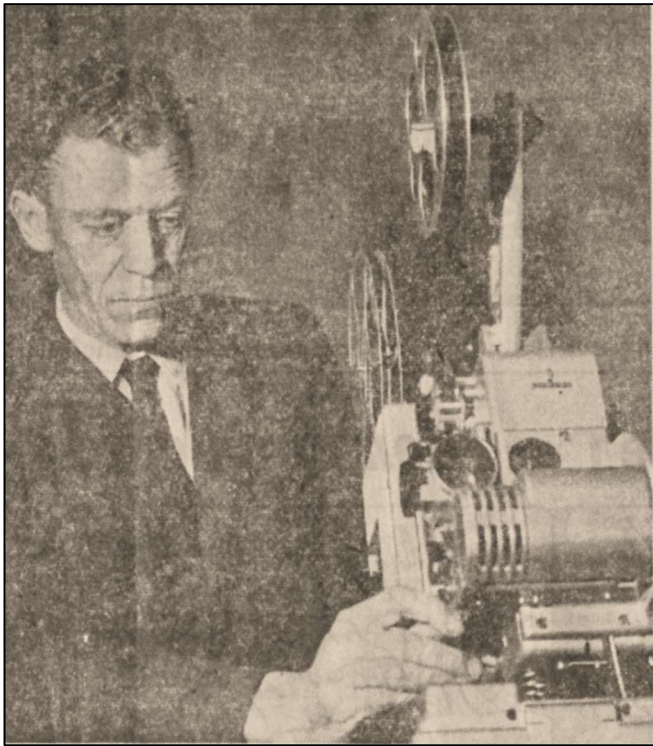
Ubegrundet frygt for fjernsynet

Melder man sig ind i kredsen? Nej, folk kommer blot. Der betales ikke kontingent, men hver tager brød med til kaffen, og der betales et lille beløb, som dækker udgifterne til kaffe. Lokaler har vi i skolen, og de fleste af de film, der vises, er gratis stillet til rådighed. Tilslutningen er stor. I gennemsnit op mod et halvt hundrede hver gang. Vi starter med en sang, hvorefter enten lærer J.H. Jørgensen eller jeg læser op. Hver vinter når vi at komme gennem en roman. I år er det lærer J.H. Jørgensen, som læser Niels E. Nielsens ”Møllen ved havet”. Tidligere har vi læst bl.a. Gerhard Rasmussens ”Kaptajnen søger orlov” og Gudrun Gregersens ”Ad lange veje”. Vi søger altid at finde litteratur, der er hævet lidt over det ”alt for populære” stade, men naturligvis skal det være romaner, som alle kan forstå og synes om.

Egentlig har vi de sidste par år frygtet konkurrencen fra fjernsynet, men til vor overraskelse øges interessen for møderne. I år er vi således blevet nødt til at holde møde hver onsdag aften – i modsætning til tidligere, da vi kun mødtes hver anden uge. Fjernsynet har altså overhovedet ikke kunnet ”konkurrere” med os, slutter Kaj Jørgensen.

Samlede ind til tonefilmapparat

Oplæsningen varer som regel omkring en times tid. Da vi besøgte centralskolen, var der godt 50 deltagere til sammenkomsten. De fleste havde passeret 40 års alderen, men enkelte var end ikke fyldt 20, så stort set alle aldersgrupper var repræsenteret. Der var hyggeligt i det store klasseværelse, mens lærer H.J. Jørgensen læste op. Mange af mændene røg, og næsten alle kvinderne strikkede, men af alle ansigter kunne man læse, at de nøje fulgte med i begivenhederne i ”Møllen ved havet”.

Lærer Kaj Jørgensen, som startede litteratur- og filmaftenerne, er i færd med at gøre det store, ny tonefilmsapparat klar.

To kapitler blev der tid til den aften. Derefter rykkede man ind i det tilstødende lokale, hvor de to lærerfruer havde dækket op til kaffen. Ved kaffebordet drøftede mange, hvad lærer Jørgensen lige havde læst op, og romanen blev både rost og dadlet – mest rost.

Af hensyn til ny deltagere i kredsen, begynder hvert møde med et kort resume af de tidligere kapitler, og flere af de nyankomne fik ved kaffebordet en endnu mere fyldig redegørelse for bogens begyndelse. Efter kaffebordet blev der vist film.

Vi får intet offentligt tilskud, og har heller ikke søgt det, forklarer lærer J.H. Jørgensen. Vore møder er af ganske privat karakter, men åbne for alle. I sin tid havde vi dog ét problem: Filmapparatet, men det er nu løst. Ved indsamlinger til vort sidste møde hver vinter i nogle år fik vi så mange penge ind, at det sammen med et tilskud fra kommunen og 800 kr. fra skolens elever gav nok til et stort, moderne tonefilmsanlæg. I øvrigt fortjener eleverne også ros i denne forbindelse. De samlede 800 kr. sammen ved at sælge gammelt jern. Og der skal jo noget jern til, før man kan få 800 kr. for det.

– De er heller ikke bange for fjernsynet eller anden konkurrence i årene frem? Efter den store tilslutning at dømme, skulle vi intet frygte. Gennem møderne opnår vi at få kontakt med mange af kommunens beboere, som ellers ikke kom i berøring med skolen. De fleste deltagere er netop også mennesker, som ikke har børn i skolen, og det er denne kategori, vi allerhelst vil have i tale.

Det kan være vanskeligt for en centralskole at komme i kontakt med alle på egnen, men jeg synes, vi har overvundet problemet her i Uggerslev-Nr. Højrup, slutter lærer J.H. Jørgensen.

Mrl.-

Selv om næsten alle kvinderne strikker, mens der læses op, går de sjældent glip af noget. Smilene skyldes sikkert kun fotografens tilstedeværelse.

Mens der læses op i det store klasselokale er de to fru Jørgensen'er samt lærerinde frk. Albertsen i færd med at forberede kaffen til de mange deltagere. Forrest ses fru lærer Kaj Jørgensen, dernæst frk. Albertsen og længst til højre i baggrunden fru lærer J.H. Jørgensen

Artiklen stammer fra Fyns Tidende 5. februar 1961. Digitaliseret til Nordfynsk.dk i maj 2021.